

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2020

o zmírnění dopadu poklesu daňových příjmů obcí v roce 2020 v souvislosti s epidemií koronaviru označovaného jako SARS CoV-2

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1

Tento zákon upravuje poskytnutí jednorázového nenávratného příspěvku ze státního rozpočtu obcím včetně hlavního města Prahy (dále jen „obec“) určeného na zmírnění poklesu daňových příjmů v roce 2020 v souvislosti s epidemií koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 (dále jen „příspěvek“).

§ 2

- (1) Výše příspěvku činí součin částky 1 200 Kč a počtu obyvatel obce podle bilance obyvatel České republiky zpracované Českým statistickým úřadem k 1. lednu 2020.
- (2) Příspěvek není účelově určen a nepodléhá vypořádání se státním rozpočtem.

§ 3

- (1) Příspěvek poskytne Ministerstvo financí z kapitoly Všeobecná pokladní správa státního rozpočtu prostřednictvím kraje, v jehož správním obvodu se obec nachází (dále jen „kraj“).
- (2) Příspěvek poukáže Ministerstvo financí kraji do 60 kalendářních dní od nabytí účinnosti tohoto zákona.
- (3) Kraj převede příspěvek obci do 5 pracovních dní na její účet vedený u České národní banky podřízený Státní pokladně podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

§ 4

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení.

Důvodová zpráva

I. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu

V souvislosti se vznikem a rozšířením onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS CoV-2 vyhlásila vláda podle čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví na území České republiky od 12. března 2020 nouzový stav. V rámci vyhlášeného nouzového stavu byla realizována řada omezujících opatření, která mají nebo mohou mít negativní dopad na podnikání.

Díličí řešení těchto dopadů představuje přijetí zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, který umožňuje rychle a plynule vyplácet kompenzace osobám samostatně výdělečně činným, a to formou kompenzačního bonusu na vrub inkasa daně z příjmů ze závislé činnosti v souladu s § 6 odst. 2 tohoto zákona.

Podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), představuje daň z příjmů ze závislé činnosti, tzv. sdílenou daň, z jejíhož výnosu přísluší 23,58 % obcím, 8,92 % krajům, 1,5 % obcím a zbývající část náleží státnímu rozpočtu (kompletní schéma rozpočtového určení je součástí přílohy k důvodové zprávě). Územní samosprávné celky se tak rovněž podílejí na financování výplaty kompenzačního bonusu, což má negativní dopad na výši jejich daňových příjmů, konkrétně na příjem z daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.

2. Odůvodnění hlavních principů a nezbytnosti navrhované právní úpravy

Přechodné snížení daňových příjmů obcí by mohlo znamenat výrazné omezení jejich investiční aktivity a problém zajistit financování provozních výdajů, což by v první fázi potenciálně znamenalo selektivní dopady na lokální ekonomiky a následně na ekonomiku celého státu. Cílem navrhovaného opatření je proto poskytnout všem obcím jednorázový nenávratný příspěvek ve výši 1 200 Kč na jednoho trvale bydlícího obyvatele v obci dle stavu k 1. 1. 2020 uvedeného v bilanci obyvatel Českého statistického úřadu a eliminovat tak výše popsaná negativní rizika.

Tato bilance obsahuje veškeré údaje týkající se všech obyvatel, kteří mají v ČR trvalé bydliště, a to bez ohledu na státní občanství. Údaje zahrnují také cizince s vízy k pobytu nad 90 dnů, cizince s přiznaným azylem, občany zemí EU s přechodným pobytem na území ČR a občany třetích zemí s povolením k dlouhodobému pobytu. Pro stanovení počtu obyvatel obce pro poskytnutí příspěvku se tedy vychází ze stejných podkladů, které slouží pro stanovení počtu obyvatel obce pro účely propočtů podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.

Poskytnutí finanční pomoci obcím formou příspěvku bylo zvoleno zejména pro její relativně rychlou administraci. Obce nebudou muset o tento příspěvek žádat, protože proces poskytnutí příspěvku bude dán zvláštním zákonem. Poskytovatelem příspěvku bude správce kapitoly státního rozpočtu 398 – Všeobecná pokladní správa, kterým je Ministerstvo financí. Nenávratný příspěvek nebude účelově určen a nebude podléhat finančnímu vypořádání se státním rozpočtem. Obce ho budou moci použít dle svého

uvážení, např. na dofinancování výpadku daňových příjmů do oblasti investic, kofinancování dotací, popř. provozních výdajů.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaný zákon je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

4. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh je plně slučitelný s právem Evropské unie a ustanovení navrhované právní úpravy nezakládají rozpor s primárním právem Evropské unie ve světle ustálené judikatury Soudního dvora Evropské unie.

S poukazem na sekundární právo Evropské unie lze konstatovat, že také v tomto ohledu předkládaná právní úprava respektuje závazky, které pro Českou republiku v této oblasti z členství v Evropské unii vyplývají.

5. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaný zákon je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, podle čl. 10 Ústavy.

6. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny

Příspěvek se poskytuje podle § 7 odst. 1 písm. u) zákona č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). Navrhovaná právní úprava má přímý dopad na státní rozpočet roku 2020 ve výši 12,8 mld. Kč. O tuto celkovou částku budou v roce 2020 jednorázově posíleny rozpočty všech obcí. Obcím bude příspěvek poskytnut ve výši součinu 1 200 Kč x počet obyvatel obce podle bilance obyvatel České republiky zpracované Českým statistickým úřadem k 1. lednu 2020.

Rozložení finančního efektu mezi jednotlivé velikostní kategorie obcí v porovnání s dopadem snížení daňových příjmů obcí v souvislosti s výplatou kompenzačních bonusů je součástí přílohy č. 2 k důvodové zprávě.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaný zákon nebude mít žádné negativní dopady na ochranu soukromí a osobních údajů, neboť příjemce příspěvku je veřejnoprávní korporace.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaný zákon předpokládá využití fungujících mechanismů ze strany orgánů Finanční správy České republiky, včetně mechanismů kontroly řádného výkonu veřejné moci, a nezavádá tak příčinu ke zvýšenému riziku korupce.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo ochranu státu a dopady na životní prostředí

Navrhovaná právní úprava nemá dopad na bezpečnost nebo obranu státu ve smyslu usnesení vlády č. 343/D z roku 2015.

10. Způsob projednání návrhu zákona

Současně s předložením návrhu zákona o zmírnění dopadu poklesu daňových příjmů obcí v roce 2020 v souvislosti s opatřeními přijatými v průběhu epidemie koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 je Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky žádána, aby podle § 90 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení, a to vzhledem k výše uvedeným důvodům, tj. zejména k potřebě co nejrychleji poskytnout peněžní prostředky obcím ke zmírnění výpadku daňových příjmů. Současně je třeba, aby vláda požádala předsedu Senátu Parlamentu České republiky, aby s ohledem na naléhavost řešení výpadku daňových příjmů obcí projednal vládní návrh zákona ve zkráceném jednání podle § 119h odst. 1 zákona č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu, a společně s touto žádostí předložila Senátu předběžné stanovisko podle tohoto ustanovení uvedeného zákona.

II. Zvláštní část

§ 1

V § 1 je vymezen předmět zákona. Zákon se vztahuje na poskytnutí jednorázového nenávratného příspěvku v roce 2020 všem obcím s cílem zmírnit dopad poklesu daňových příjmů těchto obcí v souvislosti s opatřeními přijatými v průběhu epidemie koronaviru označovaného jako SARS CoV-2.

Počet obyvatel obce s trvalým bydlištěm je stanoven v bilanci obyvatel České republiky zpracované Českým statistickým úřadem k 1. lednu 2020. Tato bilance obsahuje veškeré údaje týkající se všech obyvatel, kteří mají v ČR trvalé bydliště, obyvatel, a to bez ohledu na státní občanství. Údaje zahrnují také cizince s vízy k pobytu nad 90 dnů, cizince s přiznaným azylem, občany zemí EU s přechodným pobytem na území ČR a občany třetích zemí s povolením k dlouhodobému pobytu. Pro stanovení počtu obyvatel obce pro poskytnutí příspěvku se tedy vychází ze stejných podkladů, které slouží pro stanovení počtu obyvatel obce pro účely propočtů podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.

§ 2

V § 2 je stanovena výše příspěvku a upraven způsob jeho výpočtu v závislosti na počtu obyvatel obce podle bilance obyvatel České republiky zpracované Českým statistickým úřadem k 1. lednu 2020.

§ 3

V § 3 je upraven finanční tok při poskytnutí příspěvku. O poskytnutí příspěvku nebude třeba žádat, nárok na jeho poskytnutí vyplývá z tohoto zákona. Příspěvek poskytne obcím Ministerstvo financí prostřednictvím kraje. Kraj o výši příspěvku nerozhoduje, neboť jeho výše je stanovena zákonem.

§ 4

V § 4 je upravena účinnost zákona tak, aby nabyl účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení.

Příloha č. 1 k důvodové zprávě – schéma RUD

Schéma rozdělení rozpočtového určení daní od roku 2018 (bez SFDI, poplatků a pokut) Daň z hazardu (z. č. 187/2016 Sb.)

DPH (celostátní výnos)	8,92 % - kraje ¹⁾	Daň z příjmů právnických osob (bez daně placené obcemi a kraji)	8,92 % - kraje ¹⁾	Daň z příjmů právnických osob z daně placené obcemi a kraji	100% - daně placené kraji
	23,58 % - obce ²⁾		23,58 % - obce ²⁾		100% - daně placené obcí
	67,50 % - SR ³⁾		67,50 % - SR ³⁾		
Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou (celostátní výnos)	8,92 % - kraje ¹⁾	Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (celostátní výnos)	8,92 % - kraje ¹⁾	Daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti (z příznání)	40 % - SR ³⁾
	23,58 % - obce ²⁾		23,58 % - obce ²⁾		60% celostátního výnosu
	67,50 % - SR ³⁾		1,5% - obce ⁴⁾		8,92 % - kraje ¹⁾
			66,00 % - SR ³⁾		23,58 % - obce ²⁾
					67,50 % - SR ³⁾

Daň z hazardu (z. č. 187/2016 Sb.)	Technické hry §7 odst. 1	65 % - obce ⁶⁾	Daň z nemovitých věcí
		35 % - SR ³⁾	
	Ostatní hry §7 odst. 4	30 % - obce ²⁾	100% - obce ⁵⁾
		70 % - SR ³⁾	

⁴⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v dané obci.

⁵⁾ Výnos daně z nemovitých věcí; příjemcem je obec, na jejímž území se nemovitost nachází.

⁶⁾ Procento, kterým se jednotlivé obce podílejí na části celostátního hrubého výnosu daně podle odstavce 1 písm. b) zákona plynoucího ve zdaňovacím období, se určí v závislosti na poměru

- součtu herních pozic jednotlivých povolených koncových zařízení uvedených v povolení k umístění herního prostoru, které jsou povoleny na území dané obce k prvnímu dni bezprostředně předcházejícího zdaňovacího období, k
- celkovému součtu herních pozic jednotlivých povolených koncových zařízení uvedených v povolení k umístění herního prostoru, které jsou povoleny k prvnímu dni bezprostředně předcházejícího zdaňovacího období.

¹⁾ Každý kraj se na procentní části celostátního hrubého výnosu daně podílí procentem stanoveným v příloze č. 1 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní

²⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě:

- výměry katastrálních území obce (3 %)
- počtu dětí MŠ a žáků ZŠ navštěvujících školu zřizovanou obcí (9 %)
- prostého počtu obyvatel v obci (10 %)
- násobků postupných přechodů (78 %)

³⁾ příjmy
státního
rozpočtu

Příloha č. 2 k důvodové zprávě – rozložení finančních efektů (v tis. Kč)

Varianty příspěvku obcím na 1 obyvatele

Počet obyvatel		počet obcí	Obyvatel 2020	Dopad daňového bonusu dle RUD a platné vyhlášky č. 219/2019 Sb.	příspěvek 800 Kč	příspěvek 1 000 Kč	příspěvek 1 200 Kč	příspěvek 1 400 Kč
OD	DO							
1	100	438	31 763	27 313	25 410 400	31 763 000	38 115 600	44 468 200
101	200	976	145 997	116 296	116 797 600	145 997 000	175 196 400	204 395 800
201	500	1 998	659 856	508 158	527 884 800	659 856 000	791 827 200	923 798 400
501	1 000	1 360	965 536	753 676	772 428 800	965 536 000	1 158 643 200	1 351 750 400
1 001	3 000	1 028	1 699 155	1 345 838	1 359 324 000	1 699 155 000	2 038 986 000	2 378 817 000
3 001	5 000	178	682 943	540 553	546 354 400	682 943 000	819 531 600	956 120 200
5 001	10 000	147	1 007 737	807 045	806 189 600	1 007 737 000	1 209 284 400	1 410 831 800
10 001	20 000	68	967 464	770 640	773 971 200	967 464 000	1 160 956 800	1 354 449 600
20 001	50 000	43	1 290 888	1 035 331	1 032 710 400	1 290 888 000	1 549 065 600	1 807 243 200
50 001	100 000	12	868 702	731 601	694 961 600	868 702 000	1 042 442 400	1 216 182 800
100 001	150 000	5	1 049 621	1 422 925	839 696 800	1 049 621 000	1 259 545 200	1 469 469 400
Praha		1	1 324 277	3 226 624	1 059 421 600	1 324 277 000	1 589 132 400	1 853 987 800
C E L K E M ČR		6 254	10 693 939	11 286 000	8 555 152 000	10 693 940 000	12 832 728 000	14 971 516 000

V Praze dne 8. června 2020

Předseda vlády:
Ing. Andrej Babiš, v. r.

Místopředsedkyně vlády a ministryně financí:
JUDr. Alena Schillerová, Ph.D., v. r.